

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka v právní věci

žalobce: **Jiří N.**, narozen dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupen advokátem JUDr. Janem Schramhauserem, Ph.D.
sídlem Puklicova 52, 370 04 České Budějovice

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČ: 00025429
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 69797111
sídlem Rašínovo nábř. 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 18.025.760 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. června 2020, č. j. 27 C 6/2016-543,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé (I.) potvrzuje, v zamítavém výroku o věci samé (II.) se mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci do 15 dnů od právní moci rozsudku částku 152.000 Kč, jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 1.079.865 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Jana Schramhausera, Ph.D., advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Waldhauserová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované zaplatit žalobci částku 8.333.760 Kč (výrok I.), zamítl žalobu co do částky 9.692.000 Kč (výrok II.) a uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 929.281,89 Kč (výrok III.).
2. Takto rozhodl v řízení, ve kterém se žalobce domáhal úhrady částky 18.025.760 Kč s tvrzením, že se jedná o nárok na náhradu jemu vzniklé újmy ve smyslu zákona 82/1998 Sb. To za situace, kdy proti němu bylo usnesením Policie České republiky ze dne 20. 12. 2011 zahájeno trestní stíhání pro trestný čin podplácení, pokračující trestný čin porušení povinností při správě cizího majetku ve formě účastenství, kterých se měl dopustit jako organizátor v souvislosti s pronájmem dálničních odpočivek od Ředitelství silnic a dálnic. Zároveň v souvislosti s tímto stíháním byl vzat do vazby, kterou vykonával v době od 21. 12. 2011 do 15. 7. 2012. Usnesením Vrchního státního zastupitelství ze dne 13. 7. 2015 bylo jeho trestní stíhání zastaveno. Poté, co průběhu řízení byl k samostatnému projednání vyloučen nárok žalobce na úhradu nákladů trestního řízení (částka 1.084.913,10 Kč), požadoval žalobou toliko náhradu svého ušlého zisku ve výši 8.175.760 Kč, náhradu nemajetkové újmy ve výši 10.000.000 Kč, náhradu újmy způsobené mu pobytem ve vazbě ve výši 303.000 Kč. V průběhu řízení, pro plnění žalované, žalobce omezil svoji žalobu co do částky 150.000 Kč z titulu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání a co do částky 303.000 Kč z titulu odškodnění jeho vazby. V tomto rozsahu bylo řízení soudem I. stupně, dle ust. § 96 odst. 1 o. s. ř., dne 14. 2. 2019 zastaveno.
3. Nárok na ušlý zisk žalobce odůvodnil tvrzením, že jako jednatel společnosti Xxx. pobíral měsíční čistou odměnu ve výši 1.021.970 Kč a pouze v důsledku vzetí do vazby funkci dále vykonávat nemohl, proto svoji činnost ve společnosti ukončil v březnu 2012. Pokud by však nedošlo k jeho trestnímu stíhání, tuto funkci by i nadále vykonával. K nároku na nemajetkovou újmu uvedl, že byl stíhán jako organizátor za velmi závažné trestné činy s tvrzenou škodou 337.000.000 Kč v řízení, které bylo prezentováno jako velká korupční kauza. Akcentoval přitom skutečnosti, za kterých došlo k následnému zastavení jeho trestního stíhání (např. nesprávný postup policistů při výslechu svědků, jejichž výpovědi proto nemohly být použity, ač na jejich základě byl obviněn, nesprávný názor policie o možnosti uzavírání jiných smluv než o pronájmu ze strany ŘSD). Vyšetřování mělo být, s ohledem na znění trestního řádu, ukončeno během tří měsíců (v lednu či únoru 2012), fakticky však trvalo až do 13. května 2015 a zprošťující usnesení nabylo právní moci 16. září 2015. Žalobce byl osobou bezúhonnou, trestní stíhání mělo významné dopady do jeho rodinných poměrů, začala se od něj distancovat dcera, která přestala udržovat standardní vztahy dcery a otce, tvrdil porušení důvěry i u své tehdejší partnerky Ing. S. Ze strany policie mu byl vysloven zákaz vycestování mimo území České republiky, což mu neumožnilo trávit běžnou letní či zimní dovolenou v zahraničí, výlety či se dostavit k pohřbu otce partnerky na Slovensku. K narušení jeho pověsti a vztahů došlo i ve společenské a podnikatelské sféře, kdy působil jako statutární orgán či společník ve více jak 20 společnostech. V důsledku trestního stíhání byl ale vnímán jako osoba riziková, ohledně níž nelze vyloučit, že bude za své jednání odsouzena. K nezákonnému trestnímu stíhání došlo v jeho věku x let, k zastavení stíhání po čtyřech letech, a proto obnovení jeho pracovní a podnikatelské perspektivy je v podstatě vyloučené. Rada osob se s ním odmítá scházet, navazovat nové vztahy.
4. Žalovaná ke své obraně uvedla, že žalobce předběžně odškodnila za újmu způsobenou mu vazbou (303.000 Kč) a jeho nemajetkovou újmu způsobenou mu trestním stíháním ve výši 150.000 Kč, kterou považuje za přiměřenou. Ostatní nároky považuje za nedůvodné. Ušlý zisk žalobce nebyl nade vše pochybnost prokázán, a nelze proto učinit závěr, že v příčinné souvislosti s předmětným trestním stíháním vznikla žalobci škoda v nárokované výši. U nároku na odškodnění nemajetkové újmy zdůraznila, že odkaz žalobce na medializaci případu je nedůvodný a nelze ji přičítat k tíži státu. Princip presumpce nevinny byl totiž narušen sdělovacími prostředky, došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá či zvyšuje.

5. Soud I. stupně po provedení listinných důkazů zahrnující části trestního spisu týkající se odškodňovaného řízení, listin prokazujících nárok žalobce na ušlý zisk, svědeckou výpověď Ing. B. a účastnickou výpověď žalobce, po citaci ust. § 1 odst. 1, § 2, § 3, § 5, § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 9 odst. 1 a § 26 zákona 82/98 Sb. OdpŠk dospěl k závěru o částečné důvodnosti nároku, který považoval za včas uplatněný.
6. Měl za prokázané, že proti žalobci bylo vedeno trestní stíhání, které bylo zahájeno usnesením Policie ČR, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, č. j. OKFK-210-259/TC - 200206 ze dne 22. 12. 2011, pro trestný čin podplácení dle ust. § 161 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona, pro pokračující trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ust. § 255 odst. 1, 3 tr. zákona spáchaný ve formě účastenství dle ust. § 10 odst. 1 písm. a) tr. zákona. Usnesením státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 13. 7. 2015, č. j. 7 VZV 13/2012 - 7290 bylo trestní stíhání žalobce zastaveno dle ust. § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu; toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 16. 9. 2015. Po dobu od 21. 12. 2011 do 10. 7. 2012 byl žalobce ve vazbě. Usnesení o zahájení trestního stíhání, podle § 160 odst. 1 tr. řádu, je proto nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk, neboť v daném případě trestní stíhání neskončilo pravomocným odsouzením. Byl tak naplněn první z předpokladů vzniku odpovědnosti státu za škodu či nemajetkovou újmu, tedy vydání nezákonného rozhodnutí. Soud I. stupně dále zkoumal, zda byly dány i další z předpokladů vzniku odpovědnosti státu za škodu, tedy vznik škody či nemajetkové újmy na straně žalobce a příčinná souvislost mezi vydáním nezákonného rozhodnutí a vznikem nemajetkové újmy. Uvedl, že pokud jsou splněny tyto tři předpoklady vzniku odpovědnosti státu za škodu, nemůže se stát této „povinností“ zprostit.
7. U nároku na ušlý zisk ve výši 8.175.760 Kč vyšel z toho, že bylo nutné najisto postavit, zda při pravidelném běhu věcí bez škodné události mohl poškozený důvodně očekávat rozmnožení svého majetku (R 55/1971, s. 152). Vzal za prokázané, že žalobce byl 21. prosince 2011 zadržen, následně vzat do vazby a na osobní svobodě omezen od 21. prosince 2011 do 10. července 2012, a to na základě nezákonného rozhodnutí o vazbě ve smyslu ust. § 9 odst. 1 zákona 82/1998 Sb. V době vzetí do vazby působil žalobce jako jednatel společnosti Xxx. s čistým měsíčním příjmem 1.021.970 Kč, po jeho vzetí do vazby mu již tato odměna vyplácena nebyla a ke dni 23. března 2012 na této pozici skončil. Na základě provedených důkazů (listin vztahujících se k jednatelské odměně, účastnického výsledku žalobce a svědecké výpovědi inženýra B.) dospěl k závěru, že pokud by nedošlo k vazebnímu stíhání žalobce a jeho trestnímu stíhání, působil by žalobce na pozici jednatele Xxx, a to až do jejího převzetí společností Xxx, a minimálně do konce srpna 2012 by pobíral sjednanou měsíční odměnu 1.021.970 Kč. Proto mu za období ledna až srpna 2012 přiznal ušlý zisk ve výši 8.175.760 Kč v žalobou požadované výši (zohledněnou ve výroku I.). Skutečnost, že smlouva o výkonu jednatelské funkce pamatovala i na možnost nevyplácet jednatele odměnu (článek 4 odst. 5) po dobu 30 dnů, požadoval za nepřipadnou, neboť smlouva byla takto koncipovaná pro řešení jiných situací, kupř. dovolených, krátkodobých pracovních neschopností.
8. K nároku na odškodnění nemajetkové újmy citoval komentářovou literaturu a relevantní rozhodnutí Ústavního soudu (sp. zn. I. ÚS 554/04, II. ÚS 590/08) a s odkazem na provedené dokazování uzavřel, že nezákonným trestním stíháním žalobce došlo k zásahu do jeho osobních práv, zásahu do jeho cti a dobré pověsti, což mělo dopad zejména na jeho profesní sféru. Při stanovení formy a výše zadostiučinění vycházel z povahy trestní věci, délky trestního řízení, následků způsobených trestním řízením v jeho osobnostní sféře a přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Zdůraznil, že žalobci hrozil trest odnětí svobody v trvání dvou až osmi let se způsobenou škodou 337 mil. Kč, a dalo se tedy předpokládat uložení nepodmíněného trestu. Stíhání probíhalo v přípravném řízení od 22. prosince 2011 do 16. září 2015, tedy po dobu tří let a deseti měsíců, po které byl žalobce ve stavu nejistoty, z čehož dovodil nutnost odškodnit tento nárok žalobce již finančně. Protože posuzoval výši odškodnění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných věcech shodují,

vyzval i žalobce, aby obdobná či shodná řízení skutkově tvrdil (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1747/2014). Žalobce za přiléhavý označil rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 51 Co 222/2017, Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 31 C 172/2014, sp. zn. 26 C 297/2011 a odškodnění ochrany osobnosti herce Marka Vašuta. Soud I. stupně podrobně posoudil všechna tato řízení ve vztahu k podobnosti či shodnosti k projednávané věci. Poukázal dále na rozhodnutí, která považoval sám za případná ve vztahu k projednávané věci, a to rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 71/2017, Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 29 C 174/2016 a téhož soudu sp. zn. 29 C 107/2017. Na základě porovnání těchto řízení pak dospěl k závěru o (níže uvedené) výši odškodnění nemateriální újmy žalobce. Měl za prokázané, že u žalobce došlo k zásahu do jeho osobnostních práv, a to zejména v jeho profesní sféře, kdy v důsledku trestního stíhání značně utrpěla jeho kariéra; žalobce před zahájením trestního stíhání pracoval ve vysokých manažerských pozicích a měl v podnikatelských kruzích velmi dobrou pověst, po skončení trestního stíhání již není schopen úspěšně podnikat právě v souvislosti s poškozením jeho dobrého jména a pověsti vzhledem k charakteru trestné činnosti, pro kterou byl stíhán, a rovněž vzhledem k rozsáhlé medializaci. Na druhou stranu žalobce nikterak neprokazoval dopady trestního stíhání do svých rodinných a společenských vztahů, když následně vzal zpět návrhy na výslechy svědků. Soud I. stupně vzal dále v úvahu délku trestního stíhání žalobce a skutečnost, že byl stíhán vazebně, značnou výši hrozícího trestu i hrozbu náhrady škody způsobené trestním stíháním, která měla být 337.000.000 Kč. Rovněž přihlédl k tomu, že v případě žalobce bylo trestní stíhání zastaveno státním zastupitelstvím ve fázi přípravného řízení, a žalobce tak byl ušetřen projednávání věci před soudem v hlavním líčení. Nezakonnost trestního stíhání žalobce je dána samotným faktem rozhodnutí o zastavení jeho stíhání. Pokud žalobce poukazoval na to, že orgány činnými v trestním řízení byla páchána trestná činnost, soud I. stupně poukázal na skutečnost, že trestná činnost orgánů činných v trestním řízení či jejich kárné provinění nebyly v řízení prokázány. Při porovnání s jinými případy dospěl k závěru, že přiměřeným zadostiučiněním za nemajetkovou újmu, která vznikla výrobcí v důsledku nezákonného trestního stíhání, je částka 308.000 Kč, tj 7.000 Kč za měsíc trestního stíhání. S ohledem na plnění žalované ve výši 150.000 Kč proto žalobci z tohoto titulu přiznal ještě částku 158.000 Kč. Ve zbývajícím rozsahu, tedy co do částky 9.692.000 Kč, žalobu zamítl (výrok II.). O náhradě nákladů řízení rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 ve spojení s ust. § 146 odst. 2 o. s. ř. (výrok III.).

9. Proti tomuto rozsudku podaly včasné a přípustné odvolání obě strany. Žalovaná tak učinila proti vyhovujícímu výroku o věci samé (I.) a závislému nákladovému výroku (III.). K nároku na úslou odměnu za výkon funkce jednatele žalobce tvrdila, že nárok nebyl dostatečně prokázán a způsob, kterým v řízení žalobce svůj nárok prokazoval, vzbuzuje značné pochybnosti. Období, za které byla náhrada přiznána, přesahuje vazební období i období, kdy žalobce z vlastní vůle z jednatelství společnosti odstoupil. Jím nárokovaná částka proto není v příčinné souvislosti s jeho nezákonným trestním stíháním či výkonem vazby, nadto došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi tvrzenou škodou a nezákonným rozhodnutím. Soud I. stupně se přitom nevypořádal s tím, že dle smlouvy měla být odměna jednatele společností vyplacena i za dobu 30 dnů jeho nečinnosti, tedy nejméně za leden 2012. Pokud tak společnost neučinila, nemůže v tomto rozsahu žalovaná odpovídat. Částku 7.000 Kč za měsíc trestního stíhání, jako odškodnění nemateriální újmy, považuje žalovaná za zcela nepřiměřenou. Jakkoli je délka řízení jedním z kritérií, neměl by být tento faktor pro stanovení výše odškodnění určující, případná nepřiměřená délka trestního řízení by byla samostatným odpovědnostním titulem, který však žalobce neuplatnil. Žalovaná žalobce z titulu vazebního stíhání odškodnila, a tento aspekt trestního stíhání by se tedy do dalšího odškodňování neměl promítnout. V řízení nebylo prokázáno, že by intenzita nemajetkové újmy dosahovala úrovně ospravedlňující poskytnutí vyššího peněžního odškodnění. V řízení nebyl prokázán ani zásadnější zásah do zdraví, osobního, rodinného a profesního života žalobce, ani podíl orgánů činných v trestním řízení na excesivní

medializaci a zveřejnění jména žalobce. Žalovaná sporovala i výši nákladového výroku, a to poukazem na neúčelnost účtovaných úkonů právní služby. Žalobce byl totiž opakovaně vyzván k doplnění důkazů dle ust. § 118a odst. 1, 3 o. s. ř. Soud I. stupně v nákladovém výroku rovněž nezohlednil částečné zpětvzetí žaloby, proto se při výpočtu nákladů dopustil chyby. K odvolání žalobce nad rámec svých dřívějších tvrzení zdůraznila, že v řízení nebyla prokázána politická manipulace odškodňovaného řízení ani exces policie. Z těchto důvodů navrhla změnu vyhovujícího výroku (I.) a zamítnutí žaloby i v tomto rozsahu a následné přiznání náhrady nákladů řízení.

10. Žalobce napadl rozsudek v zamítavém výroku o věci samé (II.) a závislém nákladovém výroku (III.). Vytkl soudu I. stupně, že dostatečně nezohlednil žalobcem tvrzené okolnosti zahájení a průběhu trestního řízení. To bylo od počátku vedeno vědomě a úmyslně nezákonně, postupy orgánů činných v trestním řízení by mohly samy naplnit skutkovou podstatu trestných činů, a to bez ohledu na to, zda v této souvislosti byl někdo uznán vinným z trestného činu či kárného provinění. Tyto okolnosti vykazují zásadní odlišnost od jiných případů odškodňování, kdy trestní řízení bylo zastaveno či obžalovaný zproštěn obžaloby. K těmto excesům měl soud I. stupně přihlídnout. Nepřihlédl ani k tomu, že vyšetřování dle ust. § 167 odst. 2 trestního řádu mělo trvat pouze tři měsíce, fakticky však trvalo 15násobně déle, než stanovila maximální lhůta pro skončení vyšetřování. Úvahu soudu I. stupně, že žalobce nebyl postaven před soud, jako v jeho prospěch hovořící, považoval za nesprávnou, neboť pokud by byl postaven před soud a bylo by rozhodnuto očišťujícím rozsudkem, mělo by to pro něj vyšší význam. Nebyla zohledněna ani aktivita obhajoby, která opakovaně na chybné postupy a právní posouzení upozorňovala. Soud I. stupně nevzal v úvahu ani politické souvislosti vyšetřování, na které žalobce upozornil. Pokud soud I. stupně uvedl, že žalobce neprokázal dopady trestního stíhání do rodinných a společenských vztahů, pomínul to, že sám žalobce ve svém účastnickém výslechu o tom hovořil a v obecné rovině lze negativní dopady trestního stíhání na rodinu a nejbližší osoby stíhaného považovat za fakt. Za této situace považuje žalobce zadostiučinění ve výši 7.000 Kč za měsíc svého stíhání za nedostatečné, neboť v něm nemůže navodit pocit nápravy či zmírnění dopadů jemu způsobeného příkoří. Právě okolnosti výše citované měly vést soud I. stupně k vyššímu odškodnění. Pro postup žalované, která činila sporným prakticky každé skutkové tvrzení, musel dokládat další listiny, pochybnosti ohledně způsobu dokazování tak determinovala sama žalovaná, provedeným dokazováním bylo prokázáno, jaké byly odměny žalobce při výkonu funkce jednatele a že z těchto odměn byly hrazené veškeré odvody, daně a podobně. Postupem Policie České republiky mu byl objektivně znemožněn osobní výkon funkce jednatele společnosti Xxx. ve všech směrech a s ohledem na plánovanou obchodní akvizici tak byl hledán nejrychlejší způsob řešení výměny jednatele. Zopakoval svá skutková tvrzení uvedená před soudem I. stupně s tím, že funkci jednatele z důvodu vzety do vazby objektivně vykonávat nemohl a jeho odstoupení v dané situaci bylo i jeho povinností ve vztahu ke společnosti. Závěry soudu I. stupně týkající se 30denního volna jsou správné a poukázal rovněž na to, že funkce jednatele není pracovněprávním vztahem, znamená prakticky permanentní pohotovost a připravenost řešit záležitosti společnosti, což mu výkon vazby objektivně znemožnil. Odškodnění nemajetkové újmy, které žalovaná považuje za nepřiměřeně vysoké, naopak žalobce považuje za nepřiměřeně nízké. K účelnosti vynaložených nákladů řízení poukázal na procesní aktivitu žalované, která sporovala jeho tvrzení, která musel k výzvě soudu prokazovat. Ztotožnil se však s názorem žalované o nesprávnosti výpočtu po částečném zpětvzetí žaloby s tím, že měla být ponížena o 200 Kč bez DPH za každý úkon, tedy celkově o částku 2.600 Kč. Ze všech těchto důvodů požadoval zrušení napadeného výroku rozsudku a vyhovění žalobě i v tomto rozsahu.
11. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a dovodil, že částečně je důvodné toliko odvolání žalobce (výrok II.).

12. Nárok na náhradu škody a nemajetkové újmy uplatněný žalobcem je nutno posoudit dle zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění zák. č. 120/2001 Sb., zák. č. 234/2002 Sb., zák. č. 539/2004 Sb. a zák. č. 160/2006 Sb. (dále jen „zákon“), konkrétně pak dle pak dle § 5 písm. a), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, 2 a § 31a zákona.
13. Podle výše uvedených ustanovení stát odpovídá za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem. Jedná se o odpovědnost objektivní, které se nelze zprostit a která je dána za současného splnění tří podmínek: 1) existence nezákonného rozhodnutí či nesprávný úřední postup, 2) vznik škody, 3) příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem a vznikem škody. Za situace, kdy není splněna byť i jen jedna z výše uvedených podmínek, žaloba na náhradu škody nemůže být úspěšná.
14. Soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, vyvodil z nich v zásadě správné skutkové závěry, které tak mohou být podkladem i pro rozhodnutí odvolacího soudu a na které lze pro stručnost odkázat. Rovněž právní hodnocení, které soud I. stupně ze zjištěného skutkového stavu vyvodil, je v zásadě správné.
15. S ohledem na okolnosti zjištěné provedeným dokazováním soud I. stupně správně dovodil, že usnesení Policie ČR, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, č. j. OKFK-210-259/1Č - 200206 ze dne 22. 12. 2011, o zahájení trestního stíhání žalobce je ve smyslu ust. § 8 odst. 1 zákona nezákonným rozhodnutím, neboť trestní stíhání žalobce neskončilo jeho pravomocným odsouzením (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001). Ani jeho dalšímu závěru, že byl naplněn další z předpokladů vzniku odpovědnosti státu za škodu či nemajetkovou újmu, tedy vydání nezákonného rozhodnutí, a proto zkoumal, zda na straně žalobce vznikla tvrzená škoda či nemajetková újma a zda existuje příčinná souvislost mezi vydáním nezákonného rozhodnutí a vznikem nemajetkové újmy, nelze nic vytknout.
16. S ohledem na procesní aspekty řízení byly předmětem odvolacího přezkumu již pouhé dva nároky žalobce - nárok na ušlý zisk (částka 8.175.760 Kč) a nárok na odškodnění nemateriální újmy.
17. Ve světle odvolacích námitek žalované k uplatněnému nároku na ušlý zisk odvolací soud, po zvážení dokazování provedeného soudem I. stupně, dospěl k závěru, že lze na jeho závěry uvedené v odstavci 28 rozsudku plně odkázat. Ve shodě se soudem I. stupně i odvolací soud konstatuje, že v řízení bylo provedenými, vesměs listinnými důkazy přesvědčivě prokázáno, že žalobci (jako jednateli společnosti Xxx a úspěšnému krizovému manažerovi a podnikateli) byla v souladu se smlouvou společností nejenom přislíbena, ale i vyplácena (před jeho vzetím do vazby) měsíční odměna v čisté výši 1.021.970 Kč (viz např. údaje v jeho daňovém přiznání korespondující s výplatou na jeho účet, údaje důchodového pojištění žalobce). Rovněž bylo prokázáno, že společnost Xxx (podnikající mimo jiné i v telekomunikacích) stála před významnou změnou – odkoupením dceřinou společností tehdejšího mobilního operátora Telefónica O2 Czech Republic. Závěr soudu I. stupně, že nebýt zadržení žalobce a jím následně vykonávané vazby, vykonával by funkci jednatele společnosti Xxx až do završení dojednávaného obchodu (prodeje společnosti, která fakticky nastala 31. 8. 2012), je proto zcela správný, odpovídající provedenému dokazování i logice věci, když v těchto případech bývá pravidelně sjednáván i bonus za úspěšný prodej firmy (jeho existenci ostatně žalobce tvrdil). Jiný důvod pro předčasné odstoupení z této lukrativní pozice, než jím vykonávanou vazbu, žalobce neměl. Lze připomenout, že rámcová kupní smlouva a smlouva o smlouvě budoucí byla společností Xxx uzavřena již 26. 6. 2012, samotná kupní smlouva byla uzavřena dne 31. 8. 2012. Pokud byl žalobce z vazby propuštěn 10. 7. 2012 - po podpisu smlouvy o smlouvě budoucí a stále byl trestně stíhán, bylo by nereálné očekávat, že by jej společnost znovu pověřila jednatelstvím.

18. Se soudem I. stupně se odvolací soud shoduje i v absenci vlivu článku IV. odst. 5 smlouvy o výkonu funkce jednatele na odpovědnost žalované za žalobci vzniklou škodu i po dobu 30 dnů výkonu vazby. Při sjednávání běžných smluv (mezi něž patří i tato smlouva o výkonu jednatelské funkce) nelze očekávat, že by strany zahrnovaly do svých úvah o podmínkách smlouvy možnost trestního stíhání či dokonce vazby některé ze smluvních stran. V tomto kontextu je třeba posuzovat i žalovanou namítané ustanovení smlouvy, které sice lze vyložit i k tíži žalobce, ale byl by to výklad ryze formální a odporující logice smluvního ujednání stran, na které správně kladl důraz soud I. stupně ve svém rozhodnutí. Nad rámec jeho odůvodnění lze uvést, že jednatelská činnost ve firmě běžně znamená telefonickou či e-mailovou dosažitelnost jednatele i v době jeho nepřítomnosti ve firmě, na dovolené, o svátcích a víkendech. Výkon vazby však žalobci objektivně znemožňoval jakékoli operativní rozhodování ve společnosti, ke kterému byl třeba souhlas obou jejích jednatelů. Nelze proto reálně očekávat, že by společnost za této situace vyplatila svému jednateři nacházejícímu se ve vazbě a obviněnému ze závažné trestné činnosti a který se objektivně nemůže nijak spolupodílet na chodu firmy, na základě výše uvedeného ustanovení jakoukoli odměnu. Závěr soudu I. stupně, že žalobci náleží odškodnění ušlého zisku za období od ledna 2012 do srpna 2012, je proto správný.
19. Ve vztahu k odškodnění nemateriální újmy žalobce (po částečném odškodnění žalovanou v nárokované částce 9.842.000 Kč) je ve vztahu k odvolacím námitkám nutno uvést, že lhůta stanovená v § 167 odst. 2 tr. řádu není maximální lhůtou pro skončení vyšetřování, čemuž odpovídá i díkce odst. 3 téhož ustanovení, dle kterého lze vyšetřovatelem nově navrhovanou lhůtu, po kterou má vyšetřování ještě trvat, stanovit odlišně. Z jejího překročení nelze proto dovozovat právo na vyšší odškodnění. Ostatně ani Ústavní soud nepovažuje skutečnost, zda bylo řízení skončeno při dodržení zákonných lhůt, za podstatné pro to, zda bylo skončeno i bez zbytečných průtahů (viz odstavec 38 nálezu II. ÚS 570/20).
20. Ze skutkových tvrzení a soudem I. stupně provedeného dokazování novinovými články založenými žalobcem do spisu nelze dovodit ani politickou objednávku trestního stíhání žalobce. Volání veřejnosti po stíhání a odkrývání korupčních kauz je v České republice známým faktem. To, že se politici prací policie a jejich výsledky (či závěry soudních řízení) rádi chlubí (případně odsuzují, pokud se jich týká), je pro jejich činnost typické, ale nelze z toho dovodit (a to přes provedené důkazy v tomto řízení), že by trestní stíhání v dané kauze bylo „nařízeno“ politicky. Důvodem pro vyšší odškodnění nemateriální újmy žalobce proto tehdejší veřejné projevy politiků nejsou.
21. Soud I. stupně rovněž správně uvedl, že ač žalobce skutkově tvrdil intenzivní dopad do jeho osobní sféry a navrhl k těmto skutečnostem důkazy, posléze se důkazů prokazujících tuto skutečnost výslovně vzdal. Jediným důkazem tak zůstal jeho účastnický výslech, který však mimořádný dopad trestního stíhání do jeho rodinných vztahů neprokázal. Se soudem I. stupně se však odvolací soud shoduje na závěru o mimořádném dopadu do společenských a podnikatelských (profesních) aktivit žalobce a při srovnání typově shodných či podobných kauz (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 4706/2018) i v tom, že odkazy žalobce jsou vesměs méně relevantní, než rozhodnutí odkazované soudem I. stupně. Po zhodnocení vyššího dopadu trestního stíhání na žalobce v oblasti jeho profesního (společenského) života však odvolací soud dospěl k závěru, že přiměřeným odškodněním bude částka 10.000 Kč za jeden měsíc jeho stíhání tak, jak bylo rozhodnuto v rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 29 C 174/2016 v typově shodné věci (viz odstavec 38 rozsudku soudu I. stupně). To i za situace, že v tamní věci byl (na rozdíl od projednávané věci) dovozen vyšší dopad věci do rodinného života. Tento závěr odvolacího soudu je však odůvodněn vyššími dopady trestního stíhání na podnikání na doposud značné podnikatelské aktivity žalobce. Ke správnému závěru soudu I. stupně, že trestná činnost orgánů činných v trestním řízení či jejich kárné provinění nebylo prokázáno lze dodat, že civilnímu soudu v projednávané věci nepřísluší hodnotit průběh trestního stíhání ani jednání orgánů v něm činných, neboť nároky, které by měly plynout

z excesivního postupu těchto orgánů, jako takové uplatněny nebyly. Ani tvrzená aktivita obhajoby nemohla být důvodem pro přiznání vyššího odškodnění, neboť je pouze na obviněném, jakou procesní taktiku v daném trestním stíhání zvolí. Ostatně trestní stíhání je ovládáno zásadou vyšetřovací (ust. § 2 tr. řádu), a to bez ohledu na aktivitu nebo pasivitu obhajoby. Lze tak shrnout, že přiznanému odškodnění 10.000 Kč za jeden měsíc trestního stíhání odpovídá částka 460.000 Kč. Částku 150.000 Kč žalovaná po podání žaloby uhradila, dalších 158.000 Kč přiznal soud I. stupně ve výroku I., zbývá tak částka 152.000 Kč.

22. Odvolací soud proto napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku o věci samé (I.) dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správný, zamítavý výrok o věci samé (II.) dle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil jen tak, že žalobci přiznal dalších 152.000 Kč, jinak jej rovněž jako věcně správný, dle ust. § 219 o. s. ř., potvrdil.
23. O nákladech řízení vzniklých žalobci za řízení před soudem I. stupně bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. (nárok na ušlý zisk, základ nároku na úhradu nemajetkové újmy) ve spojení s ust. § 146 odst. 2 o. s. ř., když řízení bylo částečně zastaveno (z procesního hlediska) zaviněním žalované (plněním až po zahájení řízení v nároku na odškodnění vazby) a v ostatních nárocích byl žalobce procesně úspěšný. Žalobce v řízení věrohodným způsobem prokázal existenci účtovaných úkonů právní služby, které odvolací soud považuje zároveň za účelně vynaložené, a to zejména s ohledem na obranu žalované k žalobcem prokazovaným skutečnostem, které vyžadovaly doplněné dokazování a tím i vynaložení dalších nákladů. Jeho náklady tvoří náklady právního zastoupení, které sestávají z odměny advokáta za 18 úkonů právní služby dle § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) - dále jen AT (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby, 4x podání ve věci samé ze dne 14. 9. 2017, 8. 3. 2019, 3. 6. 2019, 25. 7. 2019, 3x porada s klientem přesahující 1 hodinu ve dnech 29. 2. 2016, 21. 2. 2019, 31. 1. 2020, 7x účast na jednání soudu (z toho 2x trvalo soudní jednání více než 2 hodiny, účtovány 2 úkony právní služby). Odměna advokáta činí za jeden úkon právní služby, za časově prvních pět úkonů, částku 41.420 Kč, neboť u nich je třeba vycházet z tarifní hodnoty 8.275.760 Kč, když předmětem řízení byly tehdy 3 nároky žalobce: nárok na náhradu škody (tarifní hodnotou částka 8.175.760 Kč), nárok na náhradu nemajetkové újmy za nezákonně trestní stíhání ve výši 10.000.000 Kč (tarifní hodnota dle § 9 odst. 4 písm. a/ AT je dle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1435/2015 částka 50.000 Kč) a nárok na náhradu nemajetkové újmy za nezákonnou vazbu (tarifní hodnotou částka 50.000 Kč). Za těchto 5 úkonů tak náleží žalobci (celkově z pcta 8.275.760) částka 207.100 Kč (5 x 41.420 Kč), a to s odkazem na ust. § 7 AT. U zbylých 13 úkonů byly předmětem řízení, s ohledem na částečné zastavení řízení, pouze první dva nároky (náhrada škody a nemajetková újma za nezákonně stíhání), proto je nutno vycházet toliko z částky 8.225.760 Kč, což při zohlednění ust. § 7 AT činí odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 41.220 Kč. Za zbylých 13 úkonů tak náleží žalobci částka 535.860 Kč. Dále tvoří náklady právního zastoupení žalobce i 18 paušálních náhrad hotových výdajů dle § 13 odst. 4 AT á 300 Kč, tj. částka 5.400 Kč. Protože je právní zástupce advokátem se sídlem odlišným od procesního soudu, náleží mu i cestovné za 5 cest České Budějovice – Praha a zpět v roce 2019 (celkem 1.460 km, vozidlem Opel Astra při kombinované spotřebě benzínu 5,6 l/100 km, při náhradách dle vyhl. č. 333/2018 Sb.) ve výši 8.692 Kč a za 2 cesty České Budějovice – Praha a zpět v roce 2020 (celkem 584 km, vozidlem Opel Astra při kombinované spotřebě benzínu 5,6 l/100 km, při náhradách dle vyhl. č. 358/2019 Sb.) ve výši 3.499 Kč. Rovněž mu náleží i náhrada za ztrátu času v rozsahu 49 započatých půlhodin á 100 Kč (dle § 14 AT). Protože je právní zástupce plátcem DPH, náleží mu i tato daň (ve výši 21 %) ze všech přiznaných částek nákladů řízení, tedy celkem na nákladech řízení před soudem I. stupně částka 926.196 Kč.
24. Za řízení před odvolacím soudem (ve kterém byla žalovaná zcela neúspěšná a žalobce naopak úspěšný jak ve své obraně, tak částečně i ve svém odvolání) se jedná o tři úkony právní pomoci (odvolání, vyjádření k odvolání, účast u odvolacího jednání) á 41.220 Kč (z pcta 8.225.760 Kč)

dle ust. § 7 AT a tři paušály á 300 Kč (ust. § 13 odst. 3 AT). Protože je právní zástupce žalobce advokátem se sídlem odlišným od procesního soudu, náleží mu i cestovné za cestu ze sídla advokáta k jednání odvolacího soudu České Budějovice – Praha a zpět (292 km) při použití vozidla Opel Astra a kombinované spotřebě benzínu 5,6 l/100 km, při náhradách dle vyhl. č. 589/2020 Sb., celkem ve výši 1.739 Kč. Rovněž mu náleží i náhrada za ztrátu času v rozsahu 7 započatých půlhodin á 100 Kč (dle § 14 AT). Protože je právní zástupce plátcem DPH, náleží mu i tato daň (ve výši 21 %) ze všech přiznaných částek nákladů řízení, tedy za odvolací řízení částka 153.669 Kč.

25. Za řízení před soudy obou stupňů tak náleží žalobci, na náhradě účelně vynaložených nákladů, částka 1.079.865 Kč. Tu odvolací soud uložil procesně neúspěšné žalované straně zaplatit straně žalující, k rukám jejího právního zástupce (ust. § 149 odst. 1 o. s. ř.), a to v prodloužené pariční lhůtě (ust. § 160 odst. 1 o. s. ř.), která umožní žalované vyhradit z jejího rozpočtu v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech potřebné finanční prostředky.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky do dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, a to pouze za podmínek uvedených v ustanovení § 237 občanského soudního řádu.

Praha 3. února 2021

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu